

ORszággyűlési
Nyomtatás

0
9

31

HONVÉDELMI HÍREK

Katonai és polgári társadalmi szaklap

SZERKESZTI:

SZOMBATHY KÁLMÁN

A „HONVÉDELMI HÍREK“ célja az, hogy a honvédelmi ügyek iránti érdeklődést ébrentartsa, azokat népszerűsítse s megszerettesse. Közli a lap mindazokat a katonai híreket, amelyek *katonát és polgárt erkölcsileg és anyagiilag egyaránt érdekelnek*. Különös súlyt helyez arra, hogy a *nyugdíjasok és özvegyek pontos értesülést szerezzenek* mindazokról a változásokról és eseményekről, amelyek a *nyugdíj, lakbér és egyéb más járandóságok* kérdéseit érintik. Minden előfizetőnek bármely katonai vonatkozású ügyben *ingyen ad tanácsot, felvilágosítást*.

A — kiszolgált katonák által betölthető — megüresedő polgári állásokat nyilvántartja és közli az állás elnyerhetésére vonatkozó feltételeket.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

katonáknak egy évre 6 P
fél évre 3 P

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, IV., SEMMELWEIS-U. 9.
Telefon: Aut. 892-42. Telefon: Aut. 892-42.

96/7579

POLGÁRI ÁLLÁSOKBAN VALÓ ELHELYEZKEDÉS BIZTOSÍTÁSA

a honvédség, csendőrség, vámőrség, folyamőrség
kiszolgált legénységi állományú tagjai, valamint a
vitézek hadirokkantak és frontharcosok számára.

Az 1931. évi III. törvénycikk.

ÖSSZEÁLLÍTOTTA:

SZOMBATHY KÁLMÁN

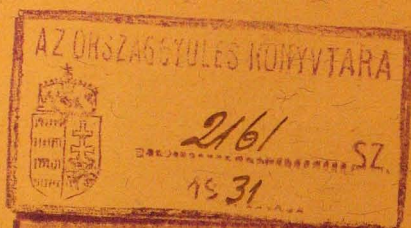
a „Honvédelmi Hírek” felelős szerkesztője.

1931.

Kiadja: a „HONVÉDELMI HIREK” kiadóhivatala

Budapest, IV., Semmelweis-utca 9. — Telefon: Automata 892—42. szám.

KÖTELES PÉLDÁNY

A rectangular stamp with a double border, containing the text 'KÖTELES PÉLDÁNY' in a bold, serif font.

ELŐSZÓ

Az „altishti törvény“ néven ismert 1873. II. törvénycikk a gyakorlatban már elavult; újjal kellett pótolni. Ezt valósítja meg az 1931. évi, III. törvénycikk; a honvédség, vámőrség, folyamőrség és csendőrség kötelékében szolgálatot teljesített legénységi állományú egyéneknek a köz- és magán-szolgalatban való elhelyezéséről.

Ez a törvénycikk mindenkit közelről érdekel, aki a honvédségnél, vámőrségnél, folyamőrségnél és csendőrségnél szolgált, vagy aki vitéz, hadirokkant vagy frontharcos.

A törvény és utasítása, mint hivatalos kiadvány, az érdekeltek részére nehezebben hozzáférhető s ezért adjuk ki ezt az ismertető füzetet, amely az érdekelteknek részletes felvilágosítást nyújt. A tárgyalás módjául legegyszerűbbnek és legcélravezetőbbnek az látszott, ha azt, amit az érdekelteknek tudniok kell, kérdés és felelet formájában magyarázzuk meg.

Ezzel az olvasó megszabadul a részek, fejezetek és pontok keresgélésétől és a tartalomjegyzék elolvasása közben már vezetőfonalat kap kezébe, amelynek nyomán megtalálhatja a saját személyét illetőleg felmerült kérdést és arra a feleletet.

Kelt Budapesten, 1931. március havában.

SZOMBATHY KÁLMÁN

1. Mi a célja ennek a törvénycikknek?

Ez a törvénycikk azt a célt szolgálja, hogy azokat, akik a honvédségben, vagy a címben említett, valamelyik fegyveres őrtestületben elvállalt szolgálati kötelezettségüknek híven megfeleltek, a polgári életpályákon való elhelyezkedésben támogassa.

2. A polgári elhelyezést a törvény milyen módon támogatja.

Támogatja először azzal, hogy bizonyos szolgálati időt kitöltött egyéneknek, a polgári alkalmazásra pályázók között, az alkalmazásra *elsőbbiséget biztosít*, másodszor támogatja azzal, hogy ebből a célból bizonyos köz- és magán-szolgálati állásokat *fentartott állásoknak* minősít.

3. Elsőbbiségi jogot hányfélét ad ez a törvény?

Kétfélét. Egy kizárólagost és egy feltételest.

4. Mi a kizárólagos elsőbbségi jog?

Kizárólagos elsőbbsége van azoknak, akik hat vagy tizenkét évi szolgálatot teljesítettek, vagy akik, tekintet nélkül a szolgálati időre, a további szolgálatra, ellenség előtt, vagy szolgálat teljesítése közben, vagy azzal szoros kapcsolatban önhibájukon

kívül szenvedett sérülés folytán, a törvény életbelépése után alkalmatlanná váltak, tekintet nélkül arra, hogy van e sérülési pótdíjuk.

Végül kivételesen azok is, akik e törvény életbelépése után a katonai szolgálat folyamánaképpen, önhibájukon kívül és szolgálat közben más módon lettek alkalmatlanná, de csak 3 évi szolgálat után és különös méltányolást érdemlő esetben.

5. Mi a feltételes elsőbbségi jog?

Feltételes elsőbbsége van azoknak, akik igazolni tudják, hogy vitézek, hadirokkantak vagy frontharcosok.

6. Milyen jogot biztosít a kizárólagos elsőbbség?

Ha valamely fenntartott állásra 6 vagy 12 évet szolgált, vagy szolgálat közben az előbbi kérdésben megvilágított módon megrokkant, vagy alkalmatlanná vált egyén pályázik, akkor a többi pályázóval szemben őt *kell* a pályázatban meghirdetett állásra alkalmazni.

7. Milyen jogot biztosít a feltételes elsőbbség?

Ha fenntartott állásra kizárólagos elsőbbséggel bíró egyén nem pályázik, de pályázik vitéz, hadirokkant vagy frontharcos, akkor, — ha ez a vitéz, hadirokkant vagy frontharcos éppen úgy alkalmas az állás betöltésére mint valamely más polgári pályázó, — azzal szemben, elsősorban az illető vitézt, hadirokkantat vagy frontharcost kell alkalmazni.

8. Fenntartott állás alatt mi értendő?

A fenntartott állásokat a törvénycikk csoportonként meghatározza, ezenkívül pedig egy „Kimutatás“ is meg fog jelenni, amely a fenntartott állásokat, minden szolgálati ágánál egyenként is megnevezi.

Ez a kimutatás az elsőbbségi joggal felruházottakat közelebből nem érdekli, mert a törvény egyik paragrafusa elrendeli, hogy a fenntartott állásokra pályázatot *kell hirdetni*, tehát az érdekeltek esetenként amugy is értesülnek minden fenntartott állás betöltéséről. Erre a kimutatásra tehát inkább maguknak az állást betöltő hatóságoknak van szükségük.

9. Mik a fenntartott álláscsoportok?

Az elsőbbségi joggal felruházottakat az álláscsoportok, állásfajták érdeklik, ezek pedig a következők:

1. az altiszti, valamint az ezekkel egy tekintet alá eső állások,

2. az irodai és kezelési szakhoz tartozó tisztviselői állások, valamint az állami rendszerű kezelői (üzemi segédtszti) állások;

a) mindezek az állások a minisztériumoknál, a m. kir. legfőbb állami számvevőszéknél, a m. kir. bíróságoknál, a m. kir. közigazgatási bíróságnál, valamint a minisztériumok hatósága alá tartozó minden állami hatóságnál, hivatalnál, tanintézetnél, egyéb intézetnél, vállalatnál és üzemnél, továbbá a kormány kezelése alatt álló közalapoknál és közalapítványoknál,

b) a törvényhatóságoknál, továbbá a megyei városoknál, községeknél, valamint az általuk egészben vagy részben fenntartott, igazgatott, vagy kezelt tanintézeteknél, egyéb intézeteknél, vállalatoknál, üzemeknél, alapoknál és alapítványoknál és pedig tekintet nélkül arra, hogy az illető állások mily módon töltenek be, ha évi fizetéssel javadalmazottak és nyugdíjgénnyel vannak egybekötve,

c) az olyan nem állami tanintézeteknél, általában az olyan intézeteknél, amelyeket az állam külön törvényes rendelkezések alapján létesített vagy tart felügyelete alatt,

d) a nyilvánossági jellegű és nem csupán magánosok által fenntartott tanintézeteknél akkor is, ha nem esnek az a), b) pontok alá,

e) az állami felügyelet alatt álló alapítványokból fenntartott tanintézeteknél és egyéb tanintézeteknél, amennyiben ez az alapító levél rendelkezéseivel összefér,

f) a közforgalmu vasúti vállalatoknál és az állam által engedélyezett vagy szabadalmazott bármely szárazföldi, vízi és légi közforgalmú közlekedési vállalatnál, amennyiben őket erre az engedélyokirat kötelezi,

g) az ügyvédi, közjegyzői, mérnöki, mezőgazdasági kereskedelmi és iparkamaráknál, a törvény által alkotott más testületeknél, a vízszabályozó, ármentesítő, belvízlecsapoló társulatoknál és általában azoknál a társulatoknál és más jogi személyeknél, amelyeknek szervezetét törvény állapítja meg.

A gyakornoki állások, továbbá a napidíjas (havidíjas) és napibéres (havibéres) alkalmazások nem tartoznak a fenntartott állások közé.

10. Magánvállalatnál van-e fenntartott állás?

A felsoroltakhoz hasonló állásoknak a fenntartását a törvény értelmében ki lehet mondani még egyes államilag támogatott magánvállalatoknál is. Ezekre, üresedés esetén szintén pályázat hirdetendő, tehát az érdekeltek esetenként tudomást szereznek róla. Erről még külön rendelettel kiadandó kimutatás fog megjelenni.

11. Elsőbbségi jogot ez a törvénycikk kinek biztosít?

Mindenkinek, aki a honvédség, vámőrség, folyamőrség vagy csendőrség *legénységi állományában* teljesít szolgálatot, tekintet nélkül arra, hogy van-e tisztesi vagy altiszti rendfokozata, valamint a vitézeknek, hadirokkantaknak és frontharcosoknak, viselt katonai rendfokozatukra való tekintet nélkül. Tehát ez a törvénycikk, ellentétben a régi, 1873. II. t.-c.-el, nem csak altisztekre, hanem a legénység minden tagjára vonatkozik.

12. Az elsőbbségi jog biztosítása, illetőleg elismerése: milyen formában történik?

A honvédség, vámőrség, folyamőrség és csendőrség kötelékében 6 vagy 12 évi szolgálatot teljesített, továbbá a törvény 3. §-ában említett módon szolgálatképtelenné vált egyének elsőbbségi joguk elismeréséül igazolványt kapnak.

A vitézek, hadirokkantak és frontharcosok külön igazolványt nem kapnak; ezek elsőbbségi jogukat, pályázat esetén, testületi igazolványaikkal igazolják, amiről még külön lesz szó.

13. Igazolványt kérni hol és hogyan kell?

Azok, akik még tényleges szolgálatban állnak, az igazolvány kiadását, közvetlen parancsnokságuktól kihallgatáson kérhetik. Azok, akik 1922. január 15-ike óta a honvédségnél, vámőrségnél és folyamőrségnél szolgáltak, de már nincsenek tényleges szolgálatban, valamint a volt csendőrök, ahhoz a csapattest (állománytest) parancsnoksághoz forduljanak, amelynél legutoljára szolgáltak.

Végül azok, akik az elsőbbségi jog elismeréséhez szükséges és még a régi, s most már az új törvénnyel hatálytalanított, 1873 évi II. t.-c.-ben megkivánt 12 évi összes és ebből 8 évi altiszti szolgálatot igazolni tudják és igazolványt eddig még nem kértek, most már *bélyegmentes* kérvénnyel a minisztériumhoz forduljanak, mégpedig: ha honvédek voltak, a honvédelmi minisztériumba, ha vámőrök, a pénzügyminisztérium XX. főosztályához és ha folyamőrök vagy csendőrök, a belügyminisztérium VI/f. illetőleg VI/c. osztályához.

Természetesen ezek a régi törvény alapján jogot szerzett egyének csak akkor kéhetnek igazolványt, *ha a 45. évüket még be nem töltötték*, mert ezen az életkoron túl sem a régi törvény alapján nem lehetett igazolványt kérni, sem az új alapján nem lehet.

14. Igazolvány kiállításának mi a feltétele?

A megkivánt szolgálati időn kívül feltétel, hogy az igazolványt kérő jól legyen minősítve, a polgári alkalmazás betöltésére testileg és szellemileg megfelelően és meglegyen az a szakképzettsége amely annak az állásnak betöltéséhez szükséges, amelynek elnyerésére az igazolvány jogosít.

15. Hányféle igazolvány van és mire jogosítanak ezek?

Háromféle igazolvány van: „A”, „B” és „C” mintájú.

„A” mintájú igazolványt kaphat az, akinek 6 évi tényleges szolgálata van. Ezzel pályázhat: polgári altiszti és ezzel egyenrangú állásokra.

„B” mintájú igazolványt kaphat az, akinek 6 évi szolgálata és négy polgári vagy gymnáziumi végzettsége van. Ezzel pályázhat: állami rendszerű kezelői, állami üzemeknél és közforgalmu vasutaknál rendszeresített segédtszti és ezekkel egyenrangú állásokra.

„C” mintájú igazolványt kaphat az, akinek 12 évi szolgálata és négy polgári vagy gymnáziumi végzettsége van. Ezzel pályázhat: az irodakezelési szakhoz tartozó *tisztviselői* állásra. (Pl. irodasegédtszti.)

16. Az elsőbbségi jognak van-e valami korlátozása?

Az elsőbbségi jognak van egy ideiglenes korlátozása. Ugyanis a törvény életbe lépésétől, 1931. január 22-től számított két évig, tehát 1933. január hó 22-ig, az igazolványosoknak ebben a törvényben biztosított elsőbbségi joga nem érvényesíthető azokkal a már polgári alkalmazásban működő egyénekkel szemben, akik az állami, törvényhatósági, megyei, városi, községi hivatalnál, intézetnél, intézménynél, vállalatnál, üzemnél, 6, illetőleg, 12 év óta, mint gyakornokok, kezelők, napidíjasok, napibéresek kifogástalanul működnek.

17. Milyen kedvezményt nyújt még ez a törvény.

Vannak olyan alkalmazások, amelyeknek betöltésére csak az alkalmas, aki próbaszolgálatot teljesített vagy tanfolyamot végzett és vizsgát tett

Azok akik legalább hatodik megszakítás nélküli szolgálati évüket töltik, próbaszolgálat teljesítése vagy tanfolyam hallgatása és vizsga letétele céljából 6 hónapig terjedhető szabadságot kaphatnak, amelynek ideje alatt, — ha a próbaszolgálat fizetéssel nem jár — teljes katonai vagy őrtestületbeli illetményüket megkapják.

18. Bélyeg kell-e az ebben a törvényben biztosított jogok érvényesítésével kapcsolatos valamely okmányra?

Úgy az igazolvány kiadására, valamint a próbaszolgálat vagy tanfolyamhallgatás engedélyezésére vonatkozó kérvények, továbbá úgy ezeknek összes mellékletei, mint az esetleges pályázati kérvények és összes mellékleteik, szóval minden ezzel a törvénnyel kapcsolatban szükségessé válható kérvény és okmány, bélyeg és illetékmentes.

19. Mikor szűnik meg az igazolványra való igényjogosultság, illetőleg mikor jár le az igazolvány érvénye?

Erre nézve részletes felvilágosítást nyújt a törvény vonatkozó §-ainak alábbi, majdnem szó szerinti idézete:

Az, aki büntett, — továbbá az állam vagy a társadalmi rend ellen irányuló, vagy nyereségvágy-

ból elkövetett vagy közszemérmert sértő vétség miatt jogerősen elítéltetett, avagy jogerős birói ítélettel rangvesztésre (lefokozásra, elbocsátásra) hivatalvesztésre, vagy viselt hivatalának vagy állásának elvesztésére ítéltetett, illetőleg olyan büntetendő cselekmény miatt ítéltetett el jogerősen szabadságvesztésbüntetésre amellyel a közhivatalnak vagy szolgálatnak elvesztése, mint törvény szerint következő hatály van egybekötve, avagy az 5. §. második bekezdésének a., b., f. pontjai alá eső hatóságok, hivatalok, intézetek és vállalatok szolgálatának kötelekéből jogerős fegyelmi határozat alapján büntetés-képen elbocsáttatott: ki van zárva az igazolvánnyal való ellátásból, abban az esetben pedig, ha az elítélés vagy az említett szolgálatokból történt elbocsátás az igazolvánnyal való ellátás után következett be, vagy jutott tudomásra: az igazolványtól megfosztatik.

Ha azonban az elítéltetés 1931 február hó 1-e előtt az 1855. évi katonai büntető jogszabályok alapján olyan büntett miatt történt, amely becsületcsorbulással nem jár, s a fenttemlített egyéb gátló körülmények nem forognak fenn, az érdekelt miniszter az illetőt kivételesen igazolvánnyal elláthatja, illetőleg az igazolványt birtokában meghagyhatja.

Az igazolvánnyal való ellátásra az igény megszűnik, illetőleg az igazolvány érvényét veszti:

1. A magyar állampolgárság elvesztése esetén,
 2. az igényjogosultságról való önkéntes lemondással,
 3. a 45. életév betöltésével,
 4. valamely fenntartott altiszti állásnak az
5. §. alá eső hatóságoknál, hivataloknál, intézeteknél, vállalatoknál, üzemeknél végleges minőségben történt elnyerésével azoknál, akiknek igazolványa

csupán az altiszti állásokon való alkalmazásra jogosít.

5. valamely fenntartott *tisztviselői, kezelői* (üzemi, segédtishti) állásnak ugyancsak az 5. §. alá eső hatóságoknál, hivataloknál, intézeteknél, vállalatoknál üzemeknél végleges minőségben történt elnyerésével,

6. ha az igazolványos a kinevezést alapos ok nélkül nem fogadja el,

7. a katonai bünvádi eljáráson kívül történt lefokozás következtében,

8. az igazolványnak a jó minősítés elvesztése folytán történt elvonása következtében.

Az igazolványnak a 6., 7. és 8. pont értelmében való elvonását a honvédelmi miniszter mondja ki.

Az első bekezdés 7—8. pontjában említett esetekben az igazolványt csak akkor lehet újból kiállítani, ha az érdekelt a lefokozás tekintetében hozott, illetőleg az igazolvány visszavonását kimondó jogerős határozat keltétől számítva legalább két évet szolgált és a két év elteltével az igazolvány kiállítására nézve a jelen törvényben előírt egyéb feltételeknek megfelel.

20. Az igazolvány elvesztése esetén mi a teendő?

A kiadott igazolvány számát és keltét ajánlatos külön is feljegyezni, mert ha elvesz, az igazolvány tulajdonosa köteles ezt azonnal bejelenteni. Ha még tényleges szolgálatban van: parancsnokságának, ha már nincs tényleges szolgálatban: lakhelye községi előljáróságának, városokban a polgármesternek, Budapesten a kerületi előljáróságának.

Ha az elveszett igazolvány 90 nap alatt nem kerül meg, új igazolványt lehet kiállítani, de csak az elveszett régi igazolványnak érvénytelenítése után. Az új igazolványt a miniszter állíttatja ki, s a régi elvesztéséről és érvénytelenítéséről a többi minisztert és központi hatóságot is értesíti.

Általában az igazolványt jól meg kell őrizni és különös figyelemmel elolvasni a hátlapjára nyomtatott tájékoztatást.

21. A szolgálati időt hogy kell számítani?

Minden olyan tényleges szolgálatot, amelyet magyar honos valamely fegyveres alakulatnál teljesített, tehát: a volt cs. és kir. közös hadseregben, a régi honvédségben és csendőrségben teljesített szolgálatot is be kell számítani, mégpedig úgy, hogy az esetleges megszakításokat figyelmen kívül hagyva, az ezek között teljesített tényleges szolgálatok idejét össze kell adni. A hadifogságban töltött idő szolgálatnak számít, de viszont a hadi éveket nem lehet kétszeresen számítani.

Akinek ilyen módon kikerül a 6 vagy 12 éve, az kérheti az ennek megfelelő igazolványt.

22. Fenntartott állások betöltése hogyan történik?

Az előbb már ismertetett álláscsoportoknak (lásd: „Mi az a fenntartott állás?” cím alatt) a keretében rendszeresített összes állásoknak fele-része van a kizárólagos elsőbbségi joggal felruházott igazolványosok részére fenntartva.

Az állások másik felerésze a polgári (— nem igazolványos —) pályázókat illeti, de ezek közül elsősorban azokat a vitézeket, hadirokkantakat és frontharcosokat, akik velük egyenlő képesítéssel rendelkeznek. Az állásoknak ilyen felerészben tör-

ténő igénybevétele úgy történik, hogy a fenntartott állásokat, ha megüresednek, egyszer igazolványossal, egyszer nem igazolványossal töltik be.

A betöltésre kerülő állásokra pályázatot kell kiírni.

23. Pályázat kiírása hogy történik és mit kell annak tartalmaznia?

A betöltésre kerülő és igazolványos által elnyerhető állást, az állás betöltésére hivatott hatóság (vezetőség, igazgatóság stb.) a Budapesti Közlönyben (a kormány hivatalos lapjában) meghirdeti.

Ennek a pályázati hirdetménynek tartalmaznia kell: az állás megnevezését, székhelyét, a velezjáró rendszeres illetményeket, az állás elnyeréséhez az igazolványostól megkívánható feltételeket, a szükséges iskolai végzettséget, a megkívánt elméleti és gyakorlati képességet, esetleg próbaszolgálatot, végül annak a megjelölését, hogy a kinevezés ideiglenes vagy végleges-e és hogy jár-e nyugdíj a meghirdetett állással. A pályázati hirdetményben arra is rá kell mutatni, hogy igazolványos pályázók hiányában, a vitézek, hadirokkantak és frontharcosok jöhetnek elsősorban tekintetbe.

Az így megszerkesztett pályázati hirdetmény, a tényleges szolgálatban állók tájékoztatása céljából, a „Honvédségi Közlöny“-ben és a már nem tényleges viszonyban álló érdekeltek tájékoztatása céljából a napi sajtóban is megjelenik.

A pályázati határidő általában 30 nap, de ha az állást sürgősen kell betölteni, ezt a határidőt meg lehet rövidíteni. Ezt a sürgősséget azonban a pályázati hirdetményt kibocsátó hatóság a miniszteriumnak bejelenti, hogy az a pályázat közhírrétételéről a Honvédségi Közlöny-ben történő közlésen

kivül esetleg más, gyorsabb módon is gondoskodhassék.

24. Próbaszolgálatra vagy gyakorlati tanfolyamra, illetve vizsgára bocsájtást hogy kell kérni és pályázati kérvényt hogyan kell benyújtani?

A tényleges állományban lévők (ha legalább megszakítás nélküli 6. évüket szolgálják) próbaszolgálatra, tanfolyamra, illetőleg vizsgára bocsájtásukat kihallgatáson kérik. Erre vonatkozó kérvényüket, — melyet ahhoz a hatósághoz kell intézni, amelynél a próbaszolgálatot akarják teljesíteni, — a parancsnokság szolgálati úton a minisztériumhoz terjeszti fel. A tényleges szolgálatban már nem álló és már igazolvány birtokában levő polgári egyének az ilyen kérvényeket közvetlenül ahhoz a hatósághoz (vezetőséghez stb.) intézik, ahol a próbaszolgálatot teljesíteni óhajtják.

Ugyanilyen módon kell a pályázati kérvényeket is benyújtani, vagyis ténylegeseknek szolgálati úton, nem ténylegeseknek közvetlenül.

25. A pályázati kérvényekhez, mit kell csatolni?

A ténylegesek kérvényeihez csatolni kell az igazolványt és az állás elnyeréséhez megkívánt feltételeket igazoló okmányokat. A parancsnokság az így felszerelt pályázati kérvényt közvetlenül küldi el az állás betöltésére hívatott hatósághoz.

A nem tényleges állományban levő igazolványosok pályázati kérvényeihez, a felsoroltakon felül még egy tartózkodási helyük községi előljárósága által újabban kiállított erkölcsi bizonyítványt és az elnyerni óhajtott állás betöltéséhez

szükséges testi alkalmasságot igazoló hatósági orvosi — esetleg, ha a pályázati hirdetményben ki van kötve, — szakorvosi bizonyítványt.

Aki egyszerre több állásra nyújt be pályázati kérvényt, igazolványáról és a csatolandó előbb felsorolt okmányokról hiteles másolatokat csatolhat. Ezeket előljáró parancsnoksága hitelesítheti, de az igazolvány másolatát az igazolvány tulajdonosának sajátkezű aláírásával kell ellátnia.

26. Milyen állásra, illetőleg a meghirdetett állás milyen fokozatába kell az igazolványost kinevezni?

Az igazolványost a fenntartott állások felerészének legalacsonyabb, kezdő fokozatába kell kinevezni, vagy alkalmazni.

Azokat a magasabb fizetési osztályba tartozó állásokat, illetőleg azok felerészét (például irodasegédtszét,) amelyek a C mintájú igazolványosok által közvetlenül elnyerhetők, igazolványos mellőzésével csak akkor lehet betölteni, ha abban a szolgálati ágban, amelyben ez az állás megüresedik, annak betöltése egy már ott szolgáló egyén előléptetése által történhet, de csak akkor, ha ezzel az előléptetéssel megüresedik egy olyan alacsonyabb, fenntartott állás, amelyre igazolványosnak van elsőbbségi igénye. Ilyenkor az ilyen állásra nem kell pályázatot hirdetni, de ha előléptetésre alkalmas régebbi alkalmazott abban a szolgálati ágban nincs, akkor a pályázatot erre az állásra is ki kell hirdetni.

27. A kinevezéséről (alkalmaztatásáról) hogyan kell az igazolványost értesíteni?

Az igazolványost, ha még tényleges állományban van, parancsnoksága útján, ha már nincs a tényleges állományban, közvetlenül, személy szerint vagy a községi (kerületi) előjáróság útján kell értesíteni.

Ha az igazolványos vitéz, hadirokkant vagy frontharcos, aki esetleg egyszerre több állásra adott be pályázati kérvényt és azok valamelyikére kinevezték, a többi hivatalt, hatóságot, intézetet stb., ahová még pályázott, erről a kinevezésről értesíteni köteles, nehogy ott továbbra is, mint számításba veendő pályázó szerepeljen.

28. Milyen nyilvántartás és ellenőrzés alatt áll az igazolványos?

Minden igazolványos addig, míg igazolványa le nem jár, — tehát általában 45 éves koráig — a minisztérium központi nyilvántartásában és ellenőrzése alatt áll, akkor is, ha már polgári alkalmazásban van.

A vitézek, hadirokkantak és frontharcosok nincsenek ebben a központi nyilvántartásban, mint-hogy külön igazolványt nem kapnak.

29. Nyilvántartásuk, illetőleg ellenőrzésük szempontjából mik az igazolványosok kötelezettségei?

A tényleges állományban levő igazolványosok megfelelő ellenőrzéséről parancsnokságuk gondoskodik, a tényleges állományban már nem levő igazolványosok pedig kötelesek állandó tartóz-

kodási helyük községi (kerületi) előjáróságánál jelentkezni, igazolványukat és egyéb személyi okmányaikat bemutatni és a velük előforduló változásokat esetenként bejelenteni.

Akinek az igazolványa lejár, vagy bármely okból a törvény már ismertetett rendelkezései alapján érvényét veszti, attól az igazolványt el kell venni, és az őt nyilvántartó minisztériumnak felterjeszteni.

Akinek az igazolványa valamely érdemtelenné minősítő ok miatt veszíti el érvényességét, annak legalább 2 évet kell kifogástalanul szolgálnia, hogy igazolvánnyal újból ellátható legyen.

30. A vitézeknek, hadirokkantaknak és front-harcosoknak mivel kell igazolniok elsőbbségi jogukat?

A vitézek, hadirokkantak és front-harcosok a törvény 20. §-án alapuló elsőbbségi jogukat a következőképpen igazolják:

1. A vitézek, a Vitézi Rend Főszéktartósága által kiállított igazolvánnyal vagy annak hiteles másolatával,

2. az 1914—1918. évi világháborúban arcvonalbeli szolgálatot teljesített front-harcosok, a Károly csapatkereszt viselésére való jogosultságot bizonyító igazolvánnyal, vagy annak másolatával,

3. a világháború rokkantjai, akik nem hivatásos katonai egyének közé tartoztak, a rokkant-járadék élvezetét, illetőleg az ellátásra való igény nélkül hadirokanttá történt nyilváníást bizonyító lap hiteles másolatával.

Ezek a világháborús rokkantak nem tévesztendőek össze azokkal, akik ennek a törvénynek az életbeléptetése után váltak katonai vagy fegyveres

örtestületi szolgálatra alkalmatlanná és a törvény 3. §-a alapján képesítésüknek megfelelő igazolványt is kapnak.

31. A vitézek, hadirokkantak és frontharcosok elsőbbségi joga milyen sorrendben veendő figyelembe?

Elsősorban jönnek a hadirokkant vitézek, másodsorban a vitézi rend többi tagjai, harmadsorban a világháború rokkantjai és végül a frontharcosok. Ez a négy csoport tehát egymással szemben is elsőbbségi sorrendet tart.

32. Katonai (fegyveres örtestületbeli) szolgálat beszámítására vonatkozólag hogy intézkedik a törvény?

Erre a kérdésre vonatkozólag legcélszerűbbnek tartjuk a törvény megfelelő rendelkezéseit az alábbiakban közölni.

1. Az állami vagy az államival egyenlőnek, vagy azzal az érvényben álló jogszabályok szerint a nyugellátás szempontjából viszonyosságban álló szolgálatba a jelen törvény szerint fenntartott állásra kinevezett igazolványosnak a honvédségnél, vámőrségnél, folyamőrségnél és csendőrségnél tényleges minőségben töltött mindazt a szolgálati idejét, amely az azokra nézve mindenkor érvényben álló ellátási törvény, vagy szabályzat szerint beszámításra alkalmas, a nyugellátás szempontjából be kell számítani abban az esetben, ha az igazolványosnak a honvédség, vámőrség, folyamőrség és csendőrség kötelékéből történt elbocsátása és az újabb alkalmazása között öt esztendő még nem telt el.

2. A honvédségnek, vámőrségnek, folyamőrségnek és csendőrségnek nyugálományából a jelen törvény szerint fenntartott állásra kinevezett igazolványosnak a nyugdíjazott állapotban töltött ideje a nyugellátás szempontjából nem számítható be, de a szolgálat folytonossága szempontjából nem tekinthető megszakításnak.

3. A jelen törvény szerint fenntartott állásra kinevezett igazolványosnak azt a szolgálati idejét, amely után végkielégítésben részesült, a nyugellátás szempontjából — az 1. bekezdésben meghatározott feltételek fennforgása esetén is — csak akkor lehet beszámítani, ha az igazolványos a felvett végkielégítést a fenntartott állásra történt kinevezésétől számított 90 napon belül teljes összegében visszatéríti.

4. Ha a jelen törvény szerint fenntartott állásra olyan igazolványos neveztetik ki, aki a megelőző állása után részére folyósított állandó ellátást (nyugdíjat) egy összegben megváltotta, az a szolgálati idő, amely után részére a megváltott nyugellátás (nyugdíj) megállapított, beszámítás tárgya akkor sem lehet, ha a megváltási összeget hajlandó lenne visszatéríteni.

5. Ha az igazolványos nem a nyugdíjazott állapotból neveztetik ki a jelen törvény szerint fenntartott állásra, újabb alkalmazása után — az 1. és 3. bekezdésben megkivánt feltételek fennforgása esetén is — csak akkor tarthat ellátásra (nyugdíjra vagy végkielégítésre igényt, ha az újabb alkalmazásában legalább öt évig teljesített megszakítás nélkül tényleges szolgálatot.

6. Ha a jelen törvény szerint fenntartott állásra kinevezett igazolványos — mielőtt ellátásra (nyugdíjra, végkielégítésre) az 5. bekezdés szerint igényt szerezhett volna — a szolgálat kötelékéből

bármely okból kiválik, a korábbi állása után folyósított, de a 3. bekezdés értelmében általa visszafizetett végkielégítést részére újból ki kell adni.

7. Az állami szolgálattal a nyugellátás szempontjából viszonyosságban álló szolgálatba kinevezett igazolványostól az előző szolgálatban eltöltött idő beszámításaért utánfizetést, illetőleg járulékoknak utólagos befizetését követelni nem lehet.

8. Az 5. és 6. bekezdésben foglalt rendelkezések a fenntartott állásra kinevezett igazolványosnak özvegyére (árváira) nézve nem nyerhetnek alkalmazást és amennyiben az 1. bekezdésben megkivánt feltételek fennforognak, az özvegyi nyugdíjra (végkielégítésre való igényjogosultság tekintetében az elhalt igazolványosnak a jelen törvény szerint fenntartott állására mindenkor érvényben álló ellátási jogszabályok irányadók.

9. A hatóságokhoz, hivatalokhoz, intézetekhez, vállalatokhoz és üzemekhez az irodai vagy kezelési szakhoz tartozó tisztviselői állásra kinevezett (megválasztott alkalmazott) igazolványos erre az állásra rendszeresített legalsóbb fizetési osztálynak legalacsonyabb fizetési fokozatára megállapított illetményekre bir igénnyel.

10. Az állami rendszerű kezelői, vagy altiszti állásra kinevezett igazolványosnak kezelői, vagy altiszti minőségben járó fizetésének megállapításánál a honvédségnél, vámőrségnél, folyamőrségnél vagy csendőrségnél eltöltött tényleges szolgálati időnek 3 évet meghaladó részét kezelői (altiszti) minőségben eltöltött szolgálati időnek kell tekinteni.

11. A nem állami rendszerű segédtiszti, vagy altiszti csoportba tartozó állásra kinevezett igazolványosnak új állásában járó fizetésének megállapításánál a honvédségnél, vámőrségnél, folyamőrségnél vagy csendőrségnél eltöltött tényleges

szolgálati időnek felét az említett minőségben eltöltöttnek kell tekinteni azzal a korlátozással azonban, hogy az igazolványos az említett szolgálati idő alapján a segédtszti (altiszti) csoporton belül nem sorozható olyan fizetési fokozatba, amelybe a nemigazolványos is csak külön előléptetéssel juthat.

Az illetményeknek ily módon történő megállapítása a ranghelyre nincsen kihatással.

12. Azt, hogy ezek a rendelkezések, az ezzel a törvénnyel igazolványosok elhelyezésére kötelezett tanintézeteknél, egyéb intézeteknél, vállalatoknál, üzemeknél, vagy érdekképviselőteknél alkalmazott igazolványosokra mennyiben alkalmazhatók, a m. kir. miniszterium rendeleti úton fogja szabályozni.

33. Felszólalási és panaszjoga van-e az igazolványosnak ?

Ha valamelyik fenntartott állásra pályázatot hírdetnek és arra igazolványos pályázott, őt a pályázat eredményéről értesíteni kell. Elutasítása esetén ezt indokolni is kell. Megjegyzendő, hogy ha több igazolványos vesz részt ugyanazon a pályázaton, az állás betöltésére jogosult hatóság (vezetőség) szabadon választhatja a neki legmegfelelőbb igazolványos pályázót s így ezen a címen és egymásközt, igazolványosokat sérelem nem érheti.

Közhatósági állás betöltésével kapcsolatban egyes igazolványosoknak nincs felszólalási vagy panaszjoga, mert itt az igazolványosok érdekeinek megóvásáról maga a miniszter gondoskodik, legfelsőbb ellenőrzési jogánál fogva és mint a törvény végrehajtója.

Ha azonban az igazolványost a törvény rendelkezéseinek be nem tartása útján valamely magánvállalat, intézet, testület üzem vagy érdekvépviselet részéről érne sérelem, felszólalási, esetleg panaszjoga van.

34. Miben áll a felszólalási és panaszjog?

Akár az az igazolványos, akit az előbb említett magánvállalat stb. részéről sérelem ért, akár bármely más igazolványos, aki tudomást szerzett arról, hogy egy ilyen állás pályázat hirdetése nélkül vagy a törvény egyéb rendelkezéseinek betartása nélkül töltetett be, felszólalással élhet.

Ezt a felszólalást bélyegmentes kérvény formájában és a törvény 23. § ára való utalással, ahoz a miniszterhez kell benyújtani, aki a szabálytalanságot elkövetett vállalat (stb.) legfőbb felügyelő hatósága. (Például iparvállalatnál a kereskedelmi miniszter.)

A felszólalás határideje az állás betöltésének közhírrétételétől vagy ennek hijján a betöltés tudomásulvételétől számított 15 nap, de az állás betöltésétől számított 6 hónap elteltével már nem lehet felszólalással élni.

Ha a felszólaló igazolványos az illető miniszter döntését sérelmesnek találja, akkor ez ellen már mint hatósági határozat ellen panasszal élhet. Ezt a panaszbeadványt a m. kir. közigazgatási bírósághoz kell intézni és annál a miniszternél kell benyújtani, aki a sérelmesnek vélt határozatot hozta, mégpedig szintén a határozat kézhezvételétől számított 15 nap alatt.

35. A vitézeknek, hadirokkantaknak és frontharcosoknak van-e felszólalási és panaszjoga?

A vitézeknek, hadirokkantaknak és front-
harcosoknak, mint a fenntartott állásoknak az
igazolványosok részére le nem foglalt 50°/_o-ára,
valamint az igazolványosok részére lefoglalt, de
általuk igénybe nem vett állásokra elsőbbségi joggal
bíróknak, ugyanolyan felszólalási és panaszjoguk
van, mint az igazolványosoknak.

TARTALOMJEGYZÉK.

1. Mi a célja ennek a törvényeknek ?	5
2. A polgári elhelyezést a törvény milyen módon támogatja ?	5
3. Elsőbbségi jogot hányfélet ad a törvény ?	5
4. Mi az a kizárólagos elsőbbségi jog ?	5
5. Mi a feltételes elsőbbségi jog ?	6
6. Milyen jogot biztosít a kizárólagos elsőbbség ?	6
7. Milyen jogot biztosít a feltételes elsőbbség ?	6
8. Fenntartott állás alatt mi értendő ?	7
9. Mik a fenntartott állás csoportok ?	7
10. Magánvállalatnál van-e fenntartott állás ?	9
11. Elsőbbségi jogot ez a törvény cikkinek biztosít ?	9
12. Az elsőbbségi jog biztosítása, illetőleg elismerése milyen formában történik ?	9
13. Igazolványt kérni hol és hogyan kell ?	10
14. Igazolvány kiállításának mi a feltétele ?	10
15. Hányféle igazolvány van és mire jogosítanak ezek ?	11
16. Az elsőbbségi jognak van-e valami korlátozása ?	11
17. Milyen kedvezményt nyújt még ez a törvény ?	12
18. Bélyeg kell-e az ebben a törvényben biztosított jogok érvényesítésével kapcsolatos valamely okmányra ?	12
19. Mikor szűnik meg az igazolványra való igényjogosultság, illetőleg mikor jár le az igazolvány érvénye ?	12
20. Az igazolvány elvesztése esetén mi a teendő ?	14
21. A szolgálati időt hogy kell számítani ?	15
22. Fenntartott állások betöltése hogy történik ?	15
23. Pályázat kiírása hogy történik és mit kell annak tartalmaznia ?	16
24. Próbaszolgálatra vagy gyakorlati tanfolyamra, illetve vizsgára bocsájtást hogy kell kérni és pályázati kérvényt hogyan kell benyújtani ?	17
25. A pályázati kérvényekhez mit kell csatolni ?	17

26. Milyen állásra, illetőleg a meghirdetett állás milyen fokozatába kell az igazolványost kinevezni? . . .	18
27. A kinevezésről (alkalmazásról) hogyan kell az igazolványost értesíteni?	19
28. Milyen nyilvántartás és ellenőrzés alatt áll az igazolványos?	19
29. Nyilvántartásuk, illetőleg ellenőrzésük szempontjából mik az igazolványosok kötelezettségei?	19
30. A vitézeknek, hadirokkantaknak és frontharcosoknak mivel kell igazolniuk elsőbbségi jogukat?	20
31. A vitézek, hadirokkantak és frontharcosok elsőbbségi joga milyen sorrendben veendő figyelembe?	21
32. Katonai (fegyveres őrtestületi) szolgálat beszámítására vonatkozólag hogy intézkedik a törvény?	21
33. Felszólalási és panaszjoga van-e az igazolványosnak?	24
34. Miben áll a felszólalási és panaszjog?	25
35. A vitézeknek, hadirokkantaknak és frontharcosoknak van-e felszólalási és panaszjoga?	26

